

ด่วนที่สุด

ที่ กท ๐๒๐๒/๙๐๗

ความเห็นประกอบวาระเพื่อ พิจารณา

เรื่องที่ ๑๐๐

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย เขตพระนคร

กรุงเทพ ฯ ๑๐๒๐๐

มิถุนายน ๒๕๕๐

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๓/๕๓๕๐

ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาระเบียบราชการอัยการทหาร พ.ศ.๒๕๐๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงกลาโหมพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดแล้ว นั้น

กระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยในหลักการร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว โดยมีความเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

๑. ตามร่างมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง “ในกรณีที่พนักงานอัยการหรืออัยการทหารมีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นมิใช่ของอัยการสูงสุด ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนออธิบดี และให้อธิบดีมีอำนาจทำความเห็นแย้งตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ หรือกฎหมายเกี่ยวกับวิธีพิจารณาความอาญาอื่น” นั้น เห็นว่าอำนาจการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญาที่อยู่ในอำนาจศาลทหารมิใช่เป็นอำนาจอัยการทหารโดยตรง แต่เป็นอำนาจของผู้บังคับบัญชาของอัยการทหารซึ่งในหน้าที่อัยการศาลทหารกรุงเทพ ได้แก่ หัวหน้าอัยการทหาร สำหรับอัยการทหารในส่วนภูมิภาค ได้แก่ ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกและผู้บัญชาการมณฑลทหารบกแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาทหารผู้มีอำนาจสั่งคดีสั่งคดีฟ้องความเห็นอัยการทหารคำสั่งดังกล่าวย่อมเป็นคำสั่งเด็ดขาด หากมีคำสั่งแย้งความเห็นอัยการทหารต้องส่งสำนวนคดีให้เจ้ากรมพระธรรมนูญชี้ขาดความเห็นแย้ง ตามระเบียบราชการอัยการทหาร พ.ศ.๒๕๐๑ ข้อ ๑๐ จึงควรแก้ไขเป็น “ในกรณีที่พนักงานอัยการหรืออัยการทหารมีคำสั่งไม่ฟ้องและคำสั่งนั้นมิใช่ของอัยการสูงสุดหรือเจ้ากรมพระธรรมนูญ ให้รับส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งเสนออธิบดี...” เนื่องจากอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้งดังกล่าวเทียบได้กับความเห็นแย้งของอัยการสูงสุด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕

/๒. ตามร่างมาตรา...

๒. ตามร่างมาตรา ๓๔ วรรคสอง “ในกรณีอธิบดีมีความเห็นแย้งและอัยการสูงสุดหรือหัวหน้าอัยการทหารแล้วแต่กรณีมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งคำสั่งนั้นให้อธิบดีพิจารณา...” นั้น เห็นว่าการกำหนดให้มีการแจ้งให้อธิบดีพิจารณา หากหัวหน้าอัยการทหารมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องแย้งความเห็นของอธิบดี ซึ่งในทางปฏิบัติไม่อาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากหัวหน้าอัยการทหารในฐานะผู้บังคับบัญชาของอัยการศาลทหารกรุงเทพจะเป็นผู้สั่งคดีก่อนอธิบดี ประกอบกับคำสั่งไม่ฟ้องของอัยการสูงสุดเป็นคำสั่งชี้ขาดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๕ แต่การชี้ขาดความเห็นแย้งของฝ่ายทหารเป็นอำนาจของเจ้ากรมพระธรรมนูญ ควรแก้ไขเป็น “ในกรณีที่อธิบดีมีความเห็นแย้งและอัยการสูงสุดหรือเจ้ากรมพระธรรมนูญมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง ให้แจ้งคำสั่งให้อธิบดีพิจารณา...”

๓. ตามร่างมาตรา ๓๔ วรรคสอง “...หากอธิบดียังไม่เห็นด้วย ก็ให้อธิบดีและอัยการสูงสุดหรือเจ้ากรมพระธรรมนูญแล้วแต่กรณี ตั้งคณะทำงานขึ้นโดยมีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ หากได้ข้อยุติว่าให้ฟ้องให้ส่งให้อัยการสูงสุดหรือเจ้ากรมพระธรรมนูญสั่งฟ้องคดีต่อไป...” นั้น เห็นว่าอำนาจการสั่งฟ้องคดีเป็นอำนาจของหัวหน้าอัยการทหาร เจ้ากรมพระธรรมนูญมีอำนาจชี้ขาดความเห็นแย้งที่ผู้บังคับบัญชาสั่งคดีแย้งความเห็นของอัยการทหารเท่านั้น ควรแก้ไขเป็น “...หากได้ข้อยุติว่าให้ฟ้องให้ส่งให้อัยการสูงสุดหรือหัวหน้าอัยการทหารสั่งฟ้องคดีต่อไป...”

๔. ตามร่างมาตรา ๓๔ วรรคสอง “...ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการฟ้องคดีได้ ให้อธิบดีมีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน” นั้น เห็นว่าตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.๒๔๘๘ มาตรา ๔๘ กำหนดให้อัยการทหารหรือผู้เสียหายซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารเป็นผู้มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาต่อศาลทหารได้ ส่วนศาลทหารในเวลาไม่ปกติและศาลอาญาศึก หรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึกให้อัยการทหารเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องคดี และมาตรา ๕๕ วรรคสี่ ห้ามแต่งตั้งทนายในศาลอาญาศึกหรือศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีแทนศาลอาญาศึก การดำเนินการจึงน่าจะขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

๕. ตามร่างมาตรา ๓๔ วรรคสาม ที่กำหนดให้อัยการทหารต้องมีหน้าที่ส่งสำนวนการสอบสวนพร้อมคำสั่งไม่อุทธรณ์ ไม่ฎีกา ถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ และถอนฎีกา เสนออธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษเพื่อให้อธิบดีพิจารณามีความเห็นแย้งเสียก่อนโดยอนุโลม เห็นว่าตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.๒๔๘๘ มาตรา ๖๑ กำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ฎีกาของโจทก์และจำเลยในศาลทหารในเวลาปกติ

/มีระยะเวลา.....

มีระยะเวลาเพียง ๑๕ วัน นับแต่วันมีคำพิพากษาเป็นต้นไป หากกำหนดให้ต้องส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมคำสั่งเสนออธิบดีเพื่อให้พิจารณามีความเห็นแย้ง ตลอดจนระยะเวลาตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาหาข้อยุติเรื่องดังกล่าว น่าจะล่วงเลยระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเรียนมาเพื่อกรุณาทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก ๒. ๙๙

(บุญรอด สมทัศน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

กรมพระธรรมนูญ

กองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ

โทร.๐ ๒๒๒๔ ๖๒๖๔

โทรสาร ๐ ๒๒๒๕ ๕๗๐๐

(สำเนา)

ครุฑ

ระเบียบราชการยัยการทหาร

พ.ศ.๒๕๐๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ.๒๔๘๘ โดยอนุมติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จึงวางระเบียบราชการยัยการทหารไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการยัยการทหาร พ.ศ.๒๕๐๑” เรียกย่อว่า “รยท.๐๑”

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

๑ ถ ๑

ข้อ ๑๐. การสั่งคดี

(๑) ในหน้าที่ยัยการศาลทหารกรุงเทพ ให้เสนอรายงานการคดีต่อหัวหน้ายัยการทหารเป็นผู้พิจารณาสั่งคดี ถ้ามีความเห็นควรสั่งฟ้อง ก็ให้เสนอร่างฟ้องไปด้วยเพื่อให้หัวหน้ายัยการทหารมีโอกาสดูแลกว้างฟ้องได้

(๒) ในหน้าที่ยัยการทหารแห่งอื่น ให้ยัยการทหารเสนอรายงานการคดีตรงต่อผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณาสั่งคดี

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งคดีแย้งความเห็นของยัยการทหาร ให้รีบส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังเจ้ากรมพระธรรมนูญเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของยัยการทหาร หรือผู้บังคับบัญชาของยัยการทหารแล้วแต่กรณีไปก่อน

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งคดีตามมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญาทหารแย้งความเห็นของยัยการทหาร ไม่ต้องส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังเจ้ากรมพระธรรมนูญเพื่อชี้ขาด

(๓) ถ้าปรากฏว่าผู้มีอำนาจสั่งคดียังสั่งคดีไม่ครบถ้วนทุกข้อหาที่เสนอ ให้ยัยการทหารดำเนินการให้ผู้มีอำนาจสั่งคดีพิจารณาสั่งการให้ครบถ้วน

๑ ถ ๑

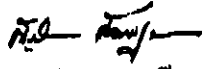
ทั้งนี้ ให้ใช้

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

พลโท ไสว คงมณี
เจ้ากรมพระธรรมนูญ

ตรวจถูกต้อง

นาวาอากาศโท
(สุรัชย์ สถานเคื้อ)

หัวหน้าแผนกวิชาการและค้นคว้า
กองกฎหมายการทหารและการต่างประเทศ กรมพระธรรมนูญ
๙ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ระเบียบราชการอัยการทหาร

พ.ศ. ๒๕๐๑

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ โดยอนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จึงวางระเบียบราชการอัยการทหารไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบราชการอัยการทหาร พ.ศ. ๒๕๐๑” เรียกย่อว่า “รอท.๐๑”

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓. การรับสำนวนการสอบสวน

ก. ในหน้าที่อัยการศาลทหารกรุงเทพ

ให้อัยการศาลทหารกรุงเทพจัดนายทหารชั้นสัญญาบัตร ๑ นาย เป็นนายทหารเวรรับสำนวนการสอบสวนประจำวัน มีหน้าที่ตรวจรับสำนวนเอกสารและของกลางให้ถูกต้อง แล้วทำบัญชีรับสำนวนประจำวันเสนออัยการศาลทหารกรุงเทพ เพื่อบันทึกไว้ที่หัวหน้าอัยการทหารทราบอย่างช้าในวันรุ่งขึ้น หากผู้ต้องหาเป็นนายทหารชั้นสัญญาบัตร ให้หัวหน้าอัยการทหารรายงานให้เจ้ากรมพระธรรมนูญทราบโดยด่วน

ถ้ามีการส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมกับสำนวนการสอบสวน ให้นายทหารเวรรับสำนวนปฏิบัติดังนี้

(๑) แจ้งทางโทรศัพท์ไปยังต้นสังกัดของผู้ต้องหาให้ทราบข้อเท็จจริงโดยย่อ และขอให้มีหนังสือมอบหมายระบุตัวเจ้าหน้าที่มารับตัวไปควบคุมไว้ตามอำนาจ โดยให้ลง

* แก้ไขโดยข้อ ๒. แห่ง รอท.๒๖ (แก้ไขความเดิมทุกแห่งจาก “หัวหน้ากองอัยการทหาร” และ “จังหวัดพระนคร” เป็น “หัวหน้าอัยการทหาร” และ “กรุงเทพมหานคร” ตามลำดับ)

ชื่อรับตัวไปแล้วเก็บหลักฐานการรับตัว รวมสำนวนการสอบสวนไว้

(๒) ถ้าไม่สามารถติดต่อตามนัดข้างต้นได้ หรือติดต่อไปแล้ว แต่ไม่มีผู้มารับตัวตามกำหนดเวลาอันสมควร ให้แจ้งทางโทรศัพท์ไปยังเรือนจำณฑลทหารบกที่ ๑ เพื่อขอฝากตัวผู้ต้องหาไว้ก่อน เมื่อเจ้าหน้าที่เรือนจำมารับตัว ก็ให้ลงชื่อรับไป แล้วให้รีบแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องหาทราบทันที เพื่อสั่งควบคุมผู้ต้องหา

(๓) ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) มารับตัว ให้อัยการศาลทหารกรุงเทพจัดการฝากผู้ต้องหาให้กองรักษาการณ์กระทรวงกลาโหมควบคุมไว้ แล้วรีบดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ในโอกาสแรก

(๔) ถ้าผู้ต้องหาลี้ภัยหนักรที่ตั้งอยู่นอกกรุงเทพมหานคร ให้ฝากเรือนจำณฑลทหารบกที่ ๑ หรือกองรักษาการณ์กระทรวงกลาโหมควบคุมไว้แล้วแต่กรณี แล้วให้รายงานตามลำดับชั้นจนถึงกรมพระธรรมนูญ เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งควบคุมผู้ต้องหาไว้

ข. ในหน้าที่อัยการทหารแห่งอื่น

ตามปกติอัยการทหารแห่งนี้เป็นผู้รับสำนวนการสอบสวนเอง ถ้าแห่งใดมีอัยการผู้ช่วย จะผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้รับสำนวนก็ได้ ในกรณีจำเป็น เมื่ออัยการทหารหรืออัยการผู้ช่วยแห่งนั้นไม่อยู่ อัยการทหารจะมอบหมายให้ข้าราชการต่ำกว่าชั้นสัญญาบัตร ซึ่งอยู่ในปกครองของอัยการเป็นผู้รับสำนวนแทนก็ได้ เมื่อได้รับไว้แล้วก็ให้เสนออัยการทหารโดยด่วน

ถ้ามีการส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวน ให้อัยการทหารแจ้งให้ต้นสังกัดของผู้ต้องหารับตัวไปควบคุม ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้บังคับบัญชา ให้อัยการทหารรายงานผู้บังคับบัญชาของตน เพื่อขอให้ผู้มีอำนาจสั่งควบคุมควบคุมผู้ต้องหาไว้

ข้อ ๔. การลงสารบบความ บันทึกฯ ว่าสำนวน และบัญชีข้อกล่าวหา

(๑) สารบบความอัยการให้ใช้แบบ ธน.๕๓

(๒) ให้แยกสารบบความ (ธน.๕๓) ออกเป็นปี ๆ ถ้าในปีหนึ่งใช้ไม่หมด จะใช้เล่มเดียวหลายปีก็ได้ แต่ให้แยกไว้เป็นส่วนสัด

(๓) ให้แยกสารบบความ (ธน.๕๓) ออกเป็น ๒ เล่ม คือในเวลาที่ปกติเล่ม

หนึ่ง และในเวลาไม่ปกติอีกเล่มหนึ่ง

(๔) การลงสารบบความให้กรอกข้อความลงในช่องบัญชี (ธน.๕๓) ให้ครบถ้วน นอกจากนั้นให้ลงเลข พ.ศ. ที่รับกำกับต่อท้ายหมายเลขคดี ถ้าเป็นคดีเวลาไม่ปกติให้เขียนอักษร ก. ประกอบไว้หน้าเลขคดีด้วย

(๕) ทุกคดีที่ได้ลงสารบบความแล้ว ให้เขียนบันทึกปกสำนวนยัยการ ธน.๕๔ และบัญชีถ้อยคำสำนวน ธน.๑๑

บันทึกปกสำนวนยัยการให้ลงเลขหมายเลขคดีตรงตามสารบบความ และถ้าเป็นคดีเวลาไม่ปกติ ให้เขียนอักษร ก. ประกอบลงไว้หน้าเลขคดีด้วย

ส่วนบัญชีถ้อยคำสำนวนนั้น ให้ลงรายการเอกสารและวัตถุพยานต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสำนวนความตามลำดับจนครบถ้วน

ข้อ ๔. การตรวจสำนวน

(๑) ให้รีบตรวจสำนวนการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

(๒) ให้พิจารณาว่าเป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลทหารหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าเป็นคดีไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ให้รายงานการคดีเสนอผู้บังคับบัญชาทราบและให้อัยการทหารส่งส่งสำนวนการสอบสวนคืน ดังนี้

(ก) ถ้าสำนวนนั้น พนักงานสอบสวนส่งมา ก็ให้คืนพนักงานสอบสวนเพื่อให้ส่งไปยังพนักงานยัยการ

(ข) ถ้าสำนวนนั้น พนักงานยัยการส่งมาโดยมีความเห็นว่า คดีอยู่ในอำนาจศาลทหาร แต่อัยการทหารเห็นว่า คดีไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร ก็ให้เสนอผู้บังคับบัญชาทราบ และให้อัยการทหารส่งสำนวนคืนไปให้พนักงานยัยการดำเนินคดี

(ค) ถ้าเป็นสำนวนที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารสอบสวนส่งมา ก็ให้เสนอผู้บังคับบัญชาสั่งให้ส่งสำนวนคืนหน่วยที่ส่งมา เพื่อดำเนินการต่อไปตามควรแก่กรณี

(๓) เมื่อพิจารณาเห็นว่าคดีอยู่ในอำนาจศาลทหารแห่งนั้นให้อัยการทหารตรวจสำนวนการสอบสวนว่ามีพยานหลักฐานสมบูรณ์พอหรือไม่ ถ้าพอก็ให้รายงานการคดีเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาสั่งคดี ถ้าพยานหลักฐานยังไม่สมบูรณ์ ก็ให้ติดต่อหรือจัดให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานเพิ่มเติม

(๔) ส่วนงานที่พนักงานสอบสวนส่งมานั้น เมื่อพิจารณาเห็นว่าความผิดของผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการเปรียบเทียบได้ตามกฎหมาย และข้อตกลงระหว่างกระทรวงกลาโหมและกระทรวงมหาดไทย แต่พนักงานสอบสวนยังมิได้เปรียบเทียบ จะเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อสั่งให้ส่งสำนวนการสอบสวนคดีนั้นไปให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบ หรือจะเสนอขอให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงทัณฑ์ทางวินัยก็ได้

(๕) ถ้าปรากฏว่ามีบุคคลที่อยู่นอกอำนาจศาลทหารต้องหาว่ากระทำความผิดร่วมกับบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร แต่ตามพยานหลักฐานปรากฏชัดว่า เฉพาะบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารเท่านั้นเป็นผู้กระทำความผิด ให้อัยการทหารรายงานผู้บังคับบัญชาขอให้สั่งให้ส่งสำนวนการสอบสวนคืนพนักงานสอบสวน เพื่อให้พนักงานอัยการสั่งคดีเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่นอกอำนาจศาลทหารที่เป็นผู้ต้องหาพร้อมนั้นเสียก่อน

(๖) ในการพิจารณาสำนวน หากปรากฏว่ายังไม่มีเอกสารบันทึกการควบคุมผู้ต้องหา หรือแบบพิมพ์ลายนิ้วมือ ให้อัยการทหารรับผิดชอบผู้บังคับบัญชาของผู้ต้องหา หรือผู้สอบสวนคดีนั้นจัดส่งมา ถ้าปรากฏว่าแบบพิมพ์ลายนิ้วมือยังมิได้ส่งไปให้ผู้ชำนาญการตรวจพิสูจน์ ก็ให้รีบดำเนินการโดยด่วน

ข้อ ๖. การสอบสวนเพิ่มเติม

เมื่ออัยการทหารเห็นว่าสำนวนการสอบสวนมีข้อบกพร่อง สมควรจะทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) ถ้ามีข้อบกพร่องเล็กน้อย ให้มีหนังสือแจ้งให้ทำการสอบสวนเพิ่มเติมตามประเด็นที่ต้องการ เว้นแต่ในกรณีจำเป็น จะส่งสำนวนการสอบสวนคืนไป เพื่อขอให้สอบสวนเพิ่มเติมก็ได้

(๒) ถ้าพยานเอกสาร หรือพยานวัตถุบางสิ่งไม่ครบถ้วน ก็ให้ติดต่อขอให้ส่งสิ่งที่ต้องการมาให้

(๓) ถ้าอัยการทหารประสงค์จะเรียกพยานมาสอบสอบสวนเพิ่มเติมด้วยตนเอง ย่อมกระทำดังนี้คือ

(ก) ติดต่อพนักงานฝ่ายปกครอง พนักงานสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาของพยาน ให้สั่งพยานมาให้ดำรงต่ออัยการทหาร ตามวัน เวลา และสถานที่ ๆ กำหนด หรือ

(ข) เวียกพยานที่ประสงค์จะทำการสอบสวนนั้นโดยตรง เพื่อมาให้การเพิ่มเติมต่ออัยการทหารตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

(๔) ถ้าเห็นเป็นการสมควร จะไปทำการสอบสวนพยานด้วยตนเองก็ได้

(๕) ถ้าปรากฏว่ามีพยานหลักฐานสิ่งใดจำเป็นต้องให้ผู้ชำนาญการพิเศษ ตรวจพิสูจน์ อัยการทหารจะให้ตรวจพิสูจน์โดยตรง หรือจะขอให้ผู้สอบสวนดำเนินการก็ได้

ข้อ ๗. การรายงานการคดี

(๑) ให้รายงานการคดีต่อผู้บังคับบัญชาตามแบบ ธน.๕๖ ภายใน ๗ วัน เว้นแต่กรณีจำเป็น เช่น จะขาดอายุความ ต้องรายงานโดยด่วน

(๒) ถ้าคดีใดรายงานไม่ทันตาม (๑) ให้รายงานเหตุชักข้องต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อสั่งขยายเวลาเป็นคราว ๆ ตามความจำเป็น

(๓) รายงานการคดีต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ผู้บังคับบัญชาเข้าใจได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

(ก) ได้รับสำนวนการสอบสวนจากที่ใด เมื่อใด ผู้ใดกล่าวหาว่าใคร กระทำผิดฐานใด วันเวลากระทำความผิด และสถานที่เกิดเหตุ

(ข) พยานหลักฐานตามท้องสำนวนโดยสังเขป

(ค) สรุปข้อเท็จจริง

(ง) มีความเห็นควรฟ้องฐานใดหรือไม่ เพราะเหตุใด

ข้อ ๘. การส่งคดีไปฟ้องศาลทหารแห่งอื่น หรือ โอนคดี

(๑) คดีเรื่องใดที่อัยการทหารเห็นว่า เป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารแห่งอื่น ก็ให้ส่งสำนวนการสอบสวนไปดำเนินคดียังศาลทหารแห่งนั้น เว้นแต่จะพิจารณาเห็นสมควร ฟ้องผู้ต้องหาไปยังศาลทหารที่อัยการทหารผู้นั้นประจำอยู่ ก็ให้เสนอรายงานการคดีต่อผู้บังคับบัญชาของอัยการทหารเพื่อพิจารณา แล้วติดต่อกับกรมพระธรรมนูญโดยตรง เพื่อดำเนินการขอรับคำสั่งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยยังไม่ต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปด้วย

(๒) คดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลทหารแห่งอื่น แต่อัยการทหารแห่งนั้น พิจารณาเห็นสมควรดำเนินคดีในศาลทหารกรุงเทพ ให้ส่งสำนวนการสอบสวนตรงไปให้อัยการ

ศาลทหารกรุงเทพ เพื่อดำเนินการขอรับคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

(๓) คดีที่อยู่ในเขตอำนาจศาลทหารกรุงเทพ แต่อัยการศาลทหารกรุงเทพ เห็นสมควรดำเนินคดีในศาลทหารแห่งอื่น ก็ให้อัยการศาลทหารกรุงเทพขอรับคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมสั่งให้ส่งสำนวนและผู้ต้องหาไปดำเนินคดีในศาลทหารแห่งนั้น

(๔) ในระหว่างพิจารณาคดี เมื่อมีเหตุผลที่อาจเป็นการขัดขวางหรือ ไม่สะดวก หรือไม่อาจดำเนินคดีในศาลทหารแห่งนั้นได้ ให้อัยการยื่นเรื่องราวต่อศาลทหาร แห่งนั้น เพื่อขอให้ศาลทหารสูงสุดสั่งโอนคดี เมื่อศาลทหารสูงสุดสั่งโอนคดีแล้ว ก็ให้ส่งสำนวน การสอบสวนไปให้อัยการทหารแห่งศาลที่รับโอนคดีต่อไป

ข้อ ๔. การปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว

เมื่อมีคำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว ในเมื่อสำนวนการสอบสวนยังอยู่ ในระหว่างพิจารณาของอัยการทหาร ให้เป็นหน้าที่ของอัยการทหารพิจารณาคำร้องนั้น และ เสนอความเห็นต่อผู้มีอำนาจสั่งควบคุมพร้อมด้วยเหตุผลว่าสมควรจะปล่อยผู้ต้องหาชั่วคราว หรือไม่ ถ้าเห็นสมควรปล่อยชั่วคราวโดยให้มีประกันหรือหลักประกันเป็นมูลค่าเท่าใด และ หลักประกันที่ผู้ร้องขอเสนอมานั้นเหมาะสมหรือไม่ เพื่อเป็นทางให้ผู้มีอำนาจสั่งควบคุม พิจารณาสั่งการ

เมื่อมีคำสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาชั่วคราวได้ โดยมีประกันหรือหลักประกัน ให้อัยการทหารจัดให้ผู้ประกันทำสัญญาประกันไว้ต่อผู้มีอำนาจสั่งควบคุมตามแบบ ธน.๗ ถ้ามี หลักประกันให้ยึดหลักประกันไว้ แล้วแจ้งให้ผู้มีอำนาจสั่งควบคุมทราบเพื่อปล่อยผู้ต้องหาไป

ถ้าหลักประกันเป็นเงิน ให้อัยการทหารทำหลักฐานฝากเงินไว้กับเจ้าหน้าที่ ฝ่ายการเงินโดยไม่ชักช้า และเก็บรักษาหลักฐานการฝากไว้

กรณีดังต่อไปนี้ไม่ควรให้มีการปล่อยชั่วคราว คือ

(๑) เมื่อมีเหตุผลว่าผู้ต้องหาจะหลบหนี

(๒) อาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายขึ้นแก่ตัวผู้ต้องหาเองหรือบุคคลอื่น

(๓) จะเป็นเหตุขัดข้องแก่การสอบสวนหรือการหาหลักฐาน

(๔) เป็นคดีที่มีลักษณะหรือเหตุผลพิเศษ เช่น ถ้าให้มีการปล่อยชั่วคราวแล้ว จะทำให้เสื่อมเสียความยุติธรรม อาจมีการชู้ชื้อ หรือทำร้ายพยาน หรือทำให้ยากแก่การ

สอบสวน หรืออาจจะเป็นเหตุให้พยานหลักฐานอื่น ๆ ถูกทำลายให้ชำรุด หรือสูญหายได้

ข้อ ๑๐. การสืบคดี

(๑) ในหน้าที่อัยการศาลทหารกรุงเทพ ให้เสนอรายงานการคดีต่อหัวหน้าอัยการทหารเป็นผู้พิจารณาสิ่งคดี ถ้ามีความเห็นควรส่งฟ้อง ก็ให้เสนอร่างฟ้องไปด้วย เพื่อให้หัวหน้าอัยการทหารมีโอกาสตรวจแก้ร่างฟ้องได้

(๒) ในหน้าที่อัยการทหารแห่งอื่น ให้อัยการทหารเสนอรายงานการคดีตรงต่อผู้บังคับบัญชาเป็นผู้พิจารณาสิ่งคดี

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสิ่งคดียังความเห็นของอัยการทหาร ให้รับส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังเจ้ากรมพระธรรมนูญเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความ หรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้อง ก็ให้ฟ้องคดีนั้นตามความเห็นของอัยการทหาร หรือผู้บังคับบัญชาของอัยการทหารแล้วแต่กรณีไปก่อน

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสิ่งคดีตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญาทหาร ยังความเห็นของอัยการทหาร ไม่ต้องส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังเจ้ากรมพระธรรมนูญเพื่อชี้ขาด

(๓) ถ้าปรากฏว่าผู้มีอำนาจสิ่งคดียังสิ่งคดีไม่ครบถ้วนทุกข้อหาที่เสนอ ให้อัยการทหารดำเนินการให้ผู้มีอำนาจสิ่งคดีพิจารณาสิ่งการให้ครบถ้วน

ข้อ ๑๑. ฟ้อง

(๑) ร่างฟ้องจะต้องกล่าวถึงสาระสำคัญ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยครบถ้วน และให้ใช้ถ้อยคำให้ถูกต้องตรงตามถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้น

(๒) ฟ้องและคำขอท้ายฟ้องให้ใช้แบบ ธน.๓ และ ธน.๔

(๓) การขอให้จำเลยคืนทรัพย์สิน ไร่ราคาทรัพย์สิน หรือใช้คำอื่นไหมทดแทนความเสียหายให้แก่รัฐบาลตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๔๔ นั้น ควรขอให้คืนหรือใช้ให้แก่ส่วนราชการที่เป็นนิติบุคคล

(๔) ถ้าจำเลยถูกควบคุมอยู่ ณ ที่ใด ตั้งแต่เมื่อใดถึงเมื่อใด หรือถูกปล่อยชั่วคราวแต่เมื่อใดถึงเมื่อใด ให้ระบุไว้ในท้ายฟ้องให้ชัดเจน

ข้อ ๑๒. การยื่นฟ้อง

- (๑) เมื่อมีคำสั่งให้ฟ้องคดีแล้ว ให้ยื่นฟ้องโดยไม่ชักช้า
- (๒) ฟ้องที่ยื่นต่อศาลจะต้องมีสำเนาฟ้องส่งไปให้พ้องกับจำนวนจำเลย
- (๓) หากมีเอกสารใดส่งพร้อมฟ้อง ต้องสำเนาเอกสารนั้นแนบไปกับสำเนาฟ้องทุกฉบับ
- (๔) หากมีของกลางส่งพร้อมฟ้อง ต้องนำของกลางส่งไปด้วย

ข้อ ๑๓. การถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ ถอนฎีกา

(๑) เมื่อมีเหตุผลที่จะต้องถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ หรือถอนฎีกา ให้อัยการทหารรายงานต่อผู้บังคับบัญชาส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นไปยังหัวหน้าอัยการทหาร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ถ้าหัวหน้าอัยการทหารมีความเห็นแย้ง ให้ส่งสำนวนและความเห็นที่แย้งกันไปยังเจ้ากรมพระธรรมนูญเพื่อชี้ขาด

(๒) คดีที่ยอมความได้ตามกฎหมาย เมื่อผู้เสียหายขอถอนคำร้องทุกข์ต่ออัยการทหาร ถ้ารู้จักตัวผู้เสียหาย ก็ให้อัยการทหารยื่นคำร้องหรือแถลงต่อศาลต่อไป แต่ถ้าไม่รู้จักตัวผู้เสียหาย ก็ให้อัยการทหารแนะนำให้ไปขอถอนคำร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

ข้อ ๑๔. การระบุนายาน

- (๑) การระบุนายานให้ใช้แบบพิมพ์ ธน.๘
- (๒) คดีที่จำเลยให้การปฏิเสธข้อหาทั้งหมดหรือบางส่วน หรือจำเลยรับสารภาพ แต่โจทก์มีหน้าที่ต้องนำสืบ ให้ยื่นบัญชีระบุนายานต่อศาลพร้อมฟ้อง หรือภายใน ๓ วัน หลังจากจำเลยให้การหรือภายในกำหนดที่ศาลสั่ง และให้หมายเหตุไว้ในบัญชีระบุนายานด้วยว่า ในวันนัดสืบพยานครั้งใด จะขอให้ศาลหมายเรียกพยานคนใดสืบบ้าง เพื่อให้พยานทุกคนได้สืบในวันนัด จะได้ไม่เสียเวลาของพยาน

(๓) ถ้าจำเป็นต้องระบุนายานเพิ่มเติมก็ให้ทำคำร้องยื่นต่อศาล

ข้อ ๑๕. หน้าที่อัยการทหารระหว่างการพิจารณา

- (๑) ก่อนนำพยานเข้าสืบ ถ้าเป็นคดีซับซ้อนยุ่งยาก ควรแถลงเปิดคดีโดย

* ข้อ ๑๓. แก้ไขเพิ่มเติมโดย ข้อ ๕. แห่ง ระเบียบราชการอัยการทหาร พ.ศ. ๒๕๓๖

สังเขป กล่าวถึงลักษณะแห่งคดีตลอดจนพยานหลักฐานที่จะนำเข้าสู่สืบ เพื่อให้ศาลทราบ

(๒) คดีเรื่องใด ถ้ามีเหตุจำเป็นเกิดขึ้นหลังจากศาลได้นัดวันสืบพยานไว้แล้ว เช่น พยานจำเป็นจะต้องเดินทางไปต่างประเทศเป็นเวลานาน หรือพยานเจ็บป่วยหนัก หรือมีเหตุสุดสมควรอื่น ๆ ที่เชื่อได้ว่า ถ้ารอให้ถึงกำหนดนัดแล้วพยานอาจจะไม่สามารถให้การได้ ก็ให้อัยการทหารร้องขอต่อศาลขอให้สืบพยานนั้น ๆ ก่อนถึงวันกำหนดนัด

(๓) เมื่อสืบพยานโจทก์จำเลยหมดแล้ว ถ้าอัยการทหารเห็นว่าคดีเรื่องใด เป็นคดีที่มีข้อเท็จจริงซับซ้อนยุ่งยาก ก็ควรจะแถลงปิดคดีโดยลำดับข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นความผิดของจำเลยชัดแจ้งขึ้น ทั้งนี้จะแถลงด้วยปากหรือหนังสือหรือทั้งสองอย่างก็ได้

(๔) คดีใดที่อัยการทหารเห็นว่าเป็นคดีเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นความลับอันเกี่ยวกับความปลอดภัยของประเทศ ก็ให้อัยการทหารร้องขอต่อศาล เพื่อขอให้ศาลพิจารณาลับ

(๕) เมื่อศาลได้สั่งให้ส่งประเด็นไปสืบพยานยังศาลแห่งอื่น ให้อัยการทหารปฏิบัติดังนี้

(ก) ส่งประเด็นไปสืบพยานยังศาลพลเรือน ให้อัยการทหารตามประเด็นไปว่าความด้วยตนเอง

(ข) ส่งประเด็นไปสืบพยานยังศาลทหาร จะตามประเด็นไปว่าความด้วยตนเอง หรือจะให้อัยการทหารประจำศาลทหารที่รับประเด็นว่าความแทนก็ได้ โดยแถลงต่อศาลให้ทราบ

การขอให้อัยการทหารประจำศาลที่รับประเด็นว่าความแทนนั้น จะต้องมียกหนังสือส่งสำเนาฟ้อง สำเนาคำให้การจำเลย บัญชีพยาน คำให้การขึ้นสอบสวนของพยานที่จะสืบ ข้อที่จะถามเพิ่มเติม และวัตถุ หรือเอกสารที่จำเป็นไปยังผู้ที่ขอให้ว่าความแทน

(๖) ในกรณีศาลจะไปเดินเมธิดูสืบพยาน ให้อัยการทหารรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อสั่งจัดพาหนะรับส่งตุลาการ เจ้าหน้าที่ศาล และคู่ความ

(๗) เมื่อเสร็จการสืบพยานในวันหนึ่ง ๆ ให้บันทึกรายงานการคดีตามแบบ ธน.๕๖ ติดไว้ในสำนวนอัยการทุก ๆ ครั้ง

(๘) ในกรณีพยานโจทก์เบิกความต่อศาลในข้อสารสำคัญไม่ตรงกับที่

การไว้ในชั้นสอบสวน อันจะเป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้อง ให้ยึดการทหารคัดสำเนา คำพยานขึ้นศาลและทำให้การขึ้นสอบสวนของผู้ขึ้นส่งพนักงานสอบสวน หรือต้นสังกัดของ พยานแล้วแต่กรณี เพื่อคำเป็นคดีฐานแจ้งความเท็จ หรือเบิกความเท็จต่อไป

ข้อ ๑๖. การเสนอคำพิพากษา

(๑) ให้เสนอคำพิพากษามาตามแบบ ธน.๖๑ ต่อผู้บังคับบัญชาก่อนครบ กำหนดเวลาอุทธรณ์ และ ฎีกา ไม่น้อยกว่า ๕ วัน

(๒) มีรายละเอียดในการเสนอคำพิพากษาดังนี้

(ก) ศาลใดพิพากษาว่าอย่างไร อ้างโทษ ลงโทษตามกฎหมายใด
เท่าใด

(ข) ยึดการทหารมีความเห็นเกี่ยวกับคำพิพากษานั้นอย่างไร เพราะ
เหตุใด

(ค) เห็นควรยุติ หรือ อุทธรณ์ ฎีกา หรือควรดำเนินการอย่างไรต่อไป

ข้อ ๑๗. การอุทธรณ์ฎีกา

(๑) ถ้ายึดการทหารกับผู้บังคับบัญชาของยึดการทหาร มีความเห็นตรงกัน ในทางอุทธรณ์ ฎีกา หรือยุติ ก็ให้เป็นไปตามนั้น

(๒) ถ้ายึดการทหารกับผู้บังคับบัญชา มีความเห็นต่างกันทางอุทธรณ์ ฎีกา หรือยุติ ให้ปฏิบัติตามความเห็นฝ่ายที่ให้อุทธรณ์ หรือฎีกา

(๓) อุทธรณ์ ฎีกา คำแถลง หรือ คำชี้แจงแก่อุทธรณ์ หรือฎีกา ให้ยื่น ภายในเวลาที่กฎหมาย หรือ ที่ศาลกำหนด

ข้อ ๑๘. การยึดทรัพย์จำเลย

เมื่อมีคำพิพากษาศาลทหารบังคับให้จำเลยคืนทรัพย์สิน ทรัพย์สิน หรือ ใช้ทรัพย์สินไหนทดแทนความเสียหายให้แก่รัฐบาล และคดีถึงที่สุดแล้ว จำเลยไม่ปฏิบัติตาม คำพิพากษา ให้ยึดการทหารดำเนินการดังนี้

(๑) แจ้งผลคำพิพากษาให้ผู้บังคับบัญชาของจำเลยและส่วนราชการที่ได้ รับความเสียหายทราบ และขอให้สืบหาทรัพย์สินของจำเลยว่ามีสิ่งใดบ้าง ประมาณราคาเท่าใด

อยู่ ณ ที่ใด

(๒) เมื่อปรากฏว่า จำเลยมีทรัพย์สินที่ควรยึดมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา ให้ยื่นคำร้องพร้อมด้วยบัญชีทรัพย์สินที่จะขอยึดต่อศาลทหารชั้นต้น เพื่อดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

เมื่อศาลทหารส่งสำนวนไปยังศาลพลเรือนแล้ว ให้อัยการทหารมีหนังสือพร้อมกับส่งสำเนาคำพิพากษา เอกสารอื่นที่จำเป็นให้พนักงานอัยการในท้องถิ่นที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ดำเนินการขึ้นยึดทรัพย์สินต่อไป

(๓) ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการยึดทรัพย์สิน เป็นหน้าที่ของหน่วยที่จะได้รับเงินจากการยึดเป็นผู้จ่าย

(๔) ในการนำเจ้าพนักงานยึดทรัพย์สินของจำเลย ให้อัยการทหารติดต่อให้ผู้บังคับบัญชาของจำเลย และหรือส่วนราชการที่ได้รับความเสียหายทราบแล้วแต่กรณี เพื่อจัดผู้แทนนำเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ยึดทรัพย์สิน ไปทำการยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาด

ข้อ ๑๔. การจำหน่ายคดีขึ้นอัยการ

(๑) กรณีที่จะส่งจำเลย

(ก) คดีมีหลักฐานว่าบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารเป็นผู้ต้องหาว่ากระทำความผิด แต่ไม่ปรากฏตัวแน่นอนว่าเป็นใคร และได้สั่งให้งดการสอบสวนแล้ว

(ข) คดีที่มีหลักฐานว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ตัวมา เพราะผู้ต้องหาหลบหนี หรือเรียก หรือจับตัวไม่ได้

(ค) คดีมีหลักฐานว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แต่ผู้ต้องหากำลังเป็นผู้วิกลจริต

(๒) วิธีจำหน่าย

(ก) ให้เสนอรายงานการคดีต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความเดิม

(ข) บันทึกการจำหน่ายลงสารบบความเดิมในช่องหมายเหตุให้ชัดเจนว่าจำหน่ายเพราะเหตุใด

(ค) คดีที่จำหน่ายจากสารบบเดิมแล้ว ให้นำไปลงไว้สารบบความจำหน่ายอื่นอัยการที่จัดทำขึ้นเป็นอีกเล่มหนึ่งต่างหาก

(ง) เลขหมายสำนวนในสารบบความจำหน่าย ให้ลงตามลำดับของการจำหน่ายก่อนหลัง และลง พ.ศ. ที่จำหน่ายกำกับไว้ กับให้เขียนเลขหมายคดีของสารบบความเดิมไว้ในช่องหมายเหตุด้วย

(จ) เมื่อจะต้องดำเนินคดีที่จำหน่ายไว้ ให้อัยการทหารเสนอรายงานการคดีต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อส่งคดีต่อไป แล้วบันทึกผลคดีไว้ในสารบบความจำหน่ายด้วย

ข้อ ๒๐. การส่งสำนวน

สำนวนการสอบสวน ถือเป็นเอกสารประเภทลับมาก การส่งสำนวนการสอบสวน จึงให้จัดส่งโดยวิธีการอย่างเดียวกับเอกสารลับมาก

การส่งสำนวนการสอบสวนเพื่อพิจารณาคำเนินคดี ให้ส่งตรงไปยังอัยการทหารซึ่งมีหน้าที่ดำเนินคดีนั้น

ข้อ ๒๑. การอ่าน คัด ยืม สำนวน

(๑) สำนวนการสอบสวนเป็นหลักฐานสำคัญของอัยการทหารในการดำเนินคดี จะให้บุคคลอื่น อ่าน คัด หรือยืมไม่ได้ เว้นแต่

(ก) มีเหตุสมควรสมควร

(ข) ไม่ทำให้เสียหายแก่การดำเนินคดีนั้น และ

(ค) ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษร

เฉพาะในกรณีให้อ่าน เพื่อประโยชน์แก่อัยการทหารในการดำเนินคดีนั้นเอง ให้อัยการทหารมีอำนาจทำได้

(๒) การให้คัดต้องให้อยู่ในความดูแลของอัยการทหาร

(๓) การให้ยืมสำนวนต้องปฏิบัติดังนี้

(ก) ผู้ให้ยืมต้องคัดสำเนาปกสำนวน พร้อมทั้งบัญชีด้อยคำสำนวนที่ให้ยืม แล้วให้ผู้ยืมลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานการยืมไว้ท้ายสำเนาบัญชีด้อยคำสำนวน และในบัญชียืมสำนวนด้วย

(ข) ให้เก็บสำเนาปกสำนวน สำเนาบัญชีด้อยค่าสำนวนไว้แทนที่สำนวนที่ให้อืม

ข้อ ๒๒. การเบิกค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักพยาน

(๑) ให้ใช้แบบ ธน.๖๒ เป็นใบสำคัญการจ่ายค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และที่พักพยาน โดยให้พยานลงลายมือชื่อรับเงินในช่องผู้รับเงิน และให้อัยการทหารเป็นผู้ลงชื่อรับรองในใบสำคัญนั้น

(๒) ค่าพาหนะเดินทางนั้น คงเบิกได้ตามที่จ่ายจริง และไม่เกินอัตราค่าพาหนะประจำทางในท้องถิ่นนั้น ๆ อันต่ำสุด

(๓) เบี้ยเลี้ยงพยาน ให้เบิกได้ตามอัตราที่กระทรวงกลาโหมกำหนด

(๔) สำหรับค่าที่พักเดินทาง ให้เบิกได้เท่าที่จ่ายจริง ไม่เกินอัตราค่าที่พักเดินทางอันต่ำสุดในท้องถิ่นนั้น โดยให้เรียกใบสำคัญค่าที่พักเป็นหลักฐานการเบิกประกอบกับ ธน.๖๒ ด้วย

(๕) เพื่อความสะดวกในเรื่องการเบิกเงินค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักเดินทางของพยาน ให้อัยการทหารยืมเงินทดรองไว้สำรองจ่ายให้แก่พยานก่อน แล้วจึงส่งใบสำคัญเบิกเงินไปเป็นคราว ๆ ไป

ค่าพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และค่าที่พักตามข้อนี้ ไม่ต้องจ่ายให้แก่พยานที่เป็นข้าราชการ ซึ่งมีสิทธิเบิกเบี้ยเลี้ยงได้อยู่แล้ว

ข้อ ๒๓. การจ้างมคค

คดีที่พนักงานสอบสวนส่งมานั้น ให้อัยการทหารจ้างมคคให้แก่พนักงานสอบสวน ดังนี้

(๑) ถ้าสั่งไม่ฟ้อง ต้องขอให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหา และ ผู้ร้องทุกข์ทราบ

(๒) ถ้าสั่งฟ้อง เมื่อคดีถึงที่สุด ให้แจ้งไปว่าได้ฟ้องฐานใด เมื่อใด ตามคดีดำ คดีแดงที่เท่าใด และศาลพิพากษาอย่างไร

ข้อ ๒๔. ของกลาง

(๑) การรับ

(ก) ของกลางที่ได้รับไว้ ให้จัดการลงบัญชีของกลางตามแบบ ธน.๔๖ ตามลำดับหมายเลขในบัญชีของกลาง

(ข) แยกบัญชีเป็นปี ๆ

(ค) ให้ทำแผ่นป้ายติดประจำไว้กับของกลาง มีเลขคดีตามสารบบ ความ และเลขที่ลำดับในบัญชีของกลาง ฐานความผิด และชื่อผู้ต้องหากำกับไว้

(๒) การเก็บรักษา

(ก) ของกลางที่จับได้ ให้เก็บรักษาไว้ในที่เก็บอันมั่นคง ทนทานและปลอดภัย ให้มั่นคง และให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยเสมอ

(ข) ของกลางที่มีสภาพ หรือลักษณะไม่เหมาะสมที่อัยการทหารจะเก็บรักษาเอง ให้รายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้ที่เหมาะสมเก็บรักษาแทน

(ค) เงินของกลาง ซึ่งไม่เกี่ยวแก่จะต้องยังเป็นพยานในศาล ให้นำฝากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินโดยเร็ว

(ง) ของกลางที่เสียหาย หรือถ้าเก็บไว้นานอาจจะสูญเสียสภาพ หรืออาจจะเสียหาย หรือเสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าค่าของของกลาง ก็ให้อัยการทหารรายงานผู้บังคับบัญชาขออนุมัติขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่น เพื่อเก็บรักษาเงินไว้แทนของกลาง

การขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่น ให้กระทำโดยเปิดเผย และให้มีข้าราชการชั้นสัญญาบัตรเป็นกรรมการอย่างน้อย ๓ นาย ดำเนินการทำนองเดียวกับการขายพัสดุของหลวง แล้วรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

(๓) การคืน

(ก) ของกลางที่เห็นว่าไม่จำเป็นต้องเก็บรักษาไว้จนคดีถึงที่สุด หรือของกลางที่ไม่จำเป็นต้องส่งศาล ก็ให้คืนแก่ผู้มีสิทธิรับไป

(ข) เมื่อคดีถึงที่สุด ศาลสั่งคืนของกลาง และอัยการทหารได้รับมาแล้ว ให้จัดการคืนของกลางนั้นกับผู้ที่มีสิทธิรับคืนไป

(๔) วิธีคืน

(ก) ของกลางที่พนักงานสอบสวนส่งมา และอัยการทหารไม่รู้จักตัว ผู้มีสิทธิได้รับ ให้คืนให้พนักงานสอบสวนเพื่อมอบแก่ผู้มีสิทธิได้รับคืนต่อไป

(ข) หากอัยการทหารรู้จักตัวผู้มีสิทธิได้รับคืน ก็ให้แจ้งแก่ผู้มีสิทธิ มารับคืนไป

(ค) ให้ผู้รับของกลางคืน ลงลายมือชื่อรับในบัญชีรับส่งทงแบบ ธน.๖๐ เพื่อติดสำนวนไว้ และให้ลงลายมือชื่อรับในบัญชีของกลางแบบ ธน.๔๖ เป็นหลักฐาน ด้วย

(๕) การจำหน่าย

(ก) ของกลางใดที่ได้ส่งคืน หรือส่งศาลไปแล้ว ให้ลงรายการ จำหน่ายในบัญชีของกลางแบบ ธน.๔๖ ไว้

(ข) เมื่อสิ้นปี ให้อัยการทหารสำรวจของกลางที่ไม่มีเจ้าของมารับ ภายใน ๑ ปี หรือของที่มีไว้เป็นความผิด แล้วรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อขออนุมัติจำหน่าย สำหรับอัยการศาลทหารกรุงเทพ เจ้ากรมพระธรรมนูญเป็นผู้อนุมัติ

(ค) ให้ทำบัญชีแยกประเภทของกลางที่ขอจำหน่ายเป็นประเภท ๆ คือ

ประเภทที่ ๑ เงิน ส่งฝ่ายการเงิน

ประเภทที่ ๒ อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิด หรือ สิ่งคล้ายคลึงกัน ส่งฝ่ายการแสงสรรพาวุธ

ประเภทที่ ๓ ของที่เป็นประโยชน์แก่ราชการ ส่งฝ่ายพลธิการ

ประเภทที่ ๔ ของที่ไม่เป็นประโยชน์แก่ราชการ ให้ทำลายเสีย

(ง) การทำลาย ให้อัยการทหารรายงานขออนุมัติผู้บังคับบัญชา เพื่อแต่งตั้งข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ๓ นาย เป็นกรรมการจัดการทำลาย สำหรับอัยการ ศาลทหารกรุงเทพ ให้รายงานขออนุมัติเจ้ากรมพระธรรมนูญ เมื่อทำลายแล้ว ให้รายงาน ผู้อนุมัติทราบ

ข้อ ๒๕. การเก็บรักษาสำนวน

บรรดาสำนวน ให้เก็บในที่ซึ่งเห็นว่าปลอดภัยที่สุด และแยกเก็บเป็นปี ๆ
เรียงตามลำดับเลขคดีสารบบความด้วยการ โดยจำแนกประเภท ดังนี้

- (๑) สำนวนระหว่างสอบสวน
- (๒) สำนวนระหว่างศาลชั้นต้น
- (๓) สำนวนระหว่างอุทธรณ์
- (๔) สำนวนระหว่างฎีกา
- (๕) สำนวนจำหน่ายชั้นพิจารณาของศาล
- (๖) สำนวนจำหน่ายชั้นยุติการ
- (๗) สำนวนที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว

ข้อ ๒๖. การส่งสำเนาเอกสารการคดี

เอกสารการคดีที่ยื่นการทบทวนปฏิบัติประจำเดือน ให้รายงานเสนอผู้บังคับ
บัญชาส่งสำเนาไปยังกรมพระธรรมนูญภายในเดือนที่ถัดไป เอกสารการคดีที่ต้องสำเนาส่ง
ได้แก่

- (๑) รายงานการคดี และคำสั่งผู้บังคับบัญชา
- (๒) ฟ้อง คำร้องแก้ หรือเพิ่มเติมฟ้อง และคำสั่งศาล
- (๓) เสนอคำพิพากษาทุกชั้นศาล และคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- (๔) คำพิพากษาทุกชั้นศาลที่ยกฟ้องข้อหาทั้งหมด หรือบางส่วนที่ยื่นการ
ทบทวนเห็นสมควรยุติไม่อุทธรณ์ หรือฎีกาต่อไป
- (๕) อุทธรณ์ และฎีกาของอัยการ

ข้อ ๒๗. การทำลายสำนวน

- (๑) สำนวนความคดีที่เสร็จเด็ดขาดแล้ว มีอายุเกินกว่า ๑๐ ปี ให้จัดการ
ทำลายได้
- (๒) คดีที่ยังไม่เสร็จเด็ดขาดด้วยเหตุใด เช่นตัวผู้ต้องหาหนี หรือไม่

ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ให้ทำลายได้เมื่อคดีนั้นขาดอายุความฟ้อง และต้องไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี

(๓) เมื่อสิ้นปีปรากฏว่ามีสำนวนที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะทำลายได้ ก็ให้ัยการทหารรายงานผู้บังคับบัญชา ขอให้ตั้งข้าราชการสัญญาบัตรเป็นกรรมการไม่น้อยกว่า ๓ นาย สำนักรว่าจะทำลายสำนวนใดบ้าง แล้วทำบัญชีสำนวนที่จะขอทำลายเสนอขออนุมัติ ดังนี้

(ก) ในหน้าที่ัยการศาลทหารกรุงเทพให้เสนอเจ้ากรมพระธรรมนูญ

(ข) ในหน้าที่ัยการศาลมณฑลทหาร หรือัยการศาลจังหวัดทหาร ให้เสนอผู้บัญชาการมณฑลทหาร หรือผู้บังคับการจังหวัดทหาร แล้วแต่กรณี

(ค) สำนวนในหน้าที่ัยการศาลทหารอื่น ให้เสนอผู้บังคับบัญชาของ ัยการทหารนั้น

(ง) การทำลาย ให้ทำลายโดยวิธีเผา แล้วรายงานให้ผู้สั่งอนุมัติทราบ

(จ) บัญชีและรายงานการทำลาย ต้องเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๒๔. งบจำนวนคดี

การรายงานงบจำนวนคดีให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) ให้ัยการทหารทำรายงานงบจำนวนคดีที่ได้รับในหน้าที่ของตน ระหว่าง ๖ เดือนแรกของปีครั้งหนึ่ง และที่ได้รับระหว่าง ๖ เดือนหลังของปีอีกครั้งหนึ่ง ตามแบบ ธน.๖๔

(๒) รายงานงบคดีดังกล่าวในข้อ (๑) ให้จัดทำเป็น ๒ ฉบับ เก็บรักษาไว้หนึ่งฉบับ เสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อจัดส่งให้ถึงสำนักงานัยการทหาร กรมพระธรรมนูญ ในเดือนที่ถัดไปอีกหนึ่งฉบับ

(๓) ให้สำนักงานัยการทหารรวมยอดงบคดีของัยการทหารทุกแห่ง เสนอต่อกรมพระธรรมนูญ เพื่อรายงานปลัดกระทรวงกลาโหมทราบสถิติต่อไปทุกคราว

ข้อ ๒๕. ว่าด้วยสารบบบัญชีและแบบพิมพ์ต่าง ๆ

“(๑) ให้ัยการทหารใช้สารบบบัญชี และแบบพิมพ์ต่าง ๆ ตามที่กรม

แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อ ๒. แห่งระเบียบราชการัยการทหาร พ.ศ.๒๕๒๖ (แก้ไขความเดิมทุกแห่งจาก “กอง ัยการทหาร” เป็น “สำนักงานัยการทหาร”)

พระธรรมนูญกำหนดไว้ หรือตามที่กรมพระธรรมนูญจะได้กำหนดแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้
เหมาะสมในภายหลัง

(๒) แบบพิมพ์ที่กรมพระธรรมนูญได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

ธน.๑	กระดาษเปล่ามีบรรทัด
ธน.๒	กระดาษเปล่ามีตารางทึบไม่มีบรรทัด
ธน.๓	ฟ็อง
ธน.๔	คำขอท้ายฟ็อง
ธน.๕	บัญชีสิ่งของ
ธน.๖	คำ.....(คำขอ, คำร้อง, คำแถลง)
ธน.๗	หนังสือสัญญาประกัน
ธน.๘	ระบุพยาน
ธน.๑๑	บัญชีต่อคำสำนวน
ธน.๓๔	อุทธรณ์
ธน.๓๕	ท้ายอุทธรณ์
ธน.๓๖	คำแก้
ธน.๓๗	ท้ายคำแก้.....
ธน.๓๙	ฎีกา
ธน.๔๐	ท้ายฎีกา
ธน.๔๖	บัญชีของกลาง
ธน.๕๓	การบบความขัดแย้ง
ธน.๕๔	ปกสำนวนขัดแย้ง
ธน.๕๕	บันทึกการว่าความในศาล

ธน.๕๖	รายงานการคดี
ธน.๕๗	คำให้การผู้ต้องหา
ธน.๕๘	คำให้การพยาน
ธน.๕๙	หมายเรียกพยานของอัยการ
ธน.๖๐	ใบรับสิ่งของ
ธน.๖๑	เสนอคำพิพากษา
ธน.๖๒	คำพาหนะ เบี้ยเลี้ยง และที่พักพยาน
ธน.๖๓	หนังสือมอบคดี
ธน.๖๔	รายงานจำนวนคดีในหน้าที่อัยการ

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๑

พลโท ไชย ดวงมณี

เจ้ากรมพระธรรมนูญ

กรมการปกครอง

๙.๗.๖๖

๙.๗.๖๖

๙.๗.๖๖

๙.๗.๖๖